

Roll No. :

Total No. of Questions : 11]

[Total No. of Printed Pages : 4

ED-1049

B.Ed. (Ist Year) Examination, 2022

Paper - C-VII (a) (20)

PEDAGOGY OF PUNJABI

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 80

Section-A

(Marks : 2 × 10 = 20)

Note :- Answer all *ten* questions (Answer limit 50 words). Each question carries 2 marks.

(खण्ड-अ)

(अंक : 2 × 10 = 20)

नोट :- सभी दस प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा 50 शब्द)। प्रत्येक प्रश्न 2 अंक का है।

Section-B

(Marks : 6 × 5 = 30)

Note :- Answer any *five* questions. Each question has internal choice (Answer limit 200 words). Each question carries 6 marks.

(खण्ड-ब)

(अंक : 6 × 5 = 30)

नोट :- सभी पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक प्रश्न में विकल्प का चयन कीजिए (उत्तर-सीमा 200 शब्द)। प्रत्येक प्रश्न 6 अंक का है।

Section-C

(Marks : 10 × 3 = 30)

Note :- Answer any *three* questions out of five (Answer limit 500 words). Each question carries 10 marks.

(खण्ड-स)

(अंक : 10 × 3 = 30)

नोट :- पाँच में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर दीजिए (उत्तर-सीमा 500 शब्द)। प्रत्येक प्रश्न 10 अंक का है।

BR-1014

(1)

ED-1049 P.T.O.

ਭਾਗ-ੳ

2×10=20

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ।
 - (ੳ) ਲਿਪੀ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ ?
 - (ਅ) ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (ੲ) ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (ਸ) ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (ਹ) ਸੂਖਮ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ ?
 - (ਕ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਵਿਧੀ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ?
 - (ਖ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਲੋੜ ਲਿਖੋ ?
 - (ਗ) ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (ਘ) ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ?
 - (ਙ) ਨਿਬੰਧਾਤਮਿਕ ਤੇ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

ਭਾਗ-ਅ

6×5=30

ਨੋਟ: ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 6 ਅੰਕ ਹਨ।

2. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਪ੍ਰਾਣਿਸਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ ?

3. “ਅਧਿਆਪਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।” ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ?

ਜਾਂ

ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ ? ਇਕ ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਗੁਣ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

4. ਮੋਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਮੋਖਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਦੇ ਸਾਧਨ ਤੇ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ?

ਜਾਂ

ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੋਗੇ ?

5. ਸਮਵਾਇ ਵਿਧੀ ਕਿਸਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ? ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਵਾਇ ਵਿਧੀ ਦਾ ਕੀ ਸਥਾਨ ਹੈ ?

ਜਾਂ

ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਮੀਆਂ ਹਨ ?

6. ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ? ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ ?

ਜਾਂ

ਆਦਰਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ੲ

10×3=30

ਨੋਟ : ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ 3 ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 500 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ।

7. ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? ਵਿਆਕਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਰੋਚਕ ਤੇ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਉਪਾਅ ਵਰਤੋਗੇ ?
8. ਭਾਸ਼ਾ-ਕੌਸਲਾ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? ਭਾਸ਼ਾ-ਕੌਸਲਾਂ (ਸੁਣਨ, ਬੋਲਣ, ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਕੌਸਲ) ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ?

BR-1014

(3)

ED-1049 P.T.O.

9. ਮੋਰੀਸਨ ਵਿਧੀ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ? ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
10. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਿਧੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ?
11. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।